
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrud Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Ikke enhver som sier: „Herre, Herre - -“. — Herre, Kirken lider ille - - - Katolisismen og protestantismen i det nye Tyskland. — Hvorfor har vi to mål i Norge. — Hvis man sier: - - - så svar: - - -. — De ti Guds bud og vår tid. — Til Stiklestad. — Per Skansen fransk lektor. — Dokortitlen til en mor. — Å lette sitt hjerte -. — Herhjemme - og derute.

RETT + OG + SANNHET

Ikke enhver som sier: „Herre, Herre - -“

7de søndag efter pinse.

Det kan hende oss alle, at vi blir stanset på vår livsvei av hindringer som synes for en tid å lamme vår arbeidskraft og gjøre oss ubrukbare for oss selv og andre. Det kan være sykdom eller, hvad næsten er hyppigst i våre dager; den ufrivillige arbeidsløshet, som setter oss utenfor kampen for tilværelsen — men hvad det så enn er, føles det alltid tungt og vi er derfor så tilbøielig til i en slik periode å gi etter for håpløshet, mismot og hengi oss til en viss likegyldighet, en slapphet i vilje og energi.

Og dog har Gud sin *kjærlige* mening når han sender oss en slik prøvelse. Tar han det ytre, det utadvendte arbeide fra oss så er det fordi vi med så megen større kraft kan samle oss om et *indre* arbeid, om å finne det Guds rike som vi skal søke først — etter skriften — alle andre ting skal bli tillagt oss. Når alle andre ytre ting tas fra oss, da er det fordi at vi har glemt dette ene fornødne og at derfor „det bør oss å inngå i Guds rike ved trengsler“. Ytre trengsler og ikke minst *indre* trengsler. Ti hvis vi helt ærlig vil søke etter dette sannhetens rike, da må vi først finne frem til *sannheten om oss selv* — komme til sannhetens erkjennelse.

Og det første spørsmål vi da må gjøre oss vil bli: *hvorfor* har du hittil levet ditt liv og gjort ditt arbeide —? *Hvem* har du tjent —? Dig selv —? mennesker —? Gud —?

Ak, da møter vi de falske profeter, som denne søndags evangelium taler om — de som kommer i færekler, men innvendig er som „rivende ulver“. I hvite skinnende klær tropper våre handlinger op på rad og

rekke — så fromme og blide og uskyldige som alt det, skriften uttrykker med billedet: får eller lam. Hittil har vi slått oss til ro med dette, med disse færekler om våre handlinger — men nu må vi dypere inn i vår bevissthet — vi må vite, undersøke, *hvorfor* disse våre vakre handlinger er gjort. De penger vi gav — var det til Guds ære eller til vår egen forherligelse —? Det offer vi bragte — var det for å tjene den usynlige Gud eller de synlige mennesker —? Bygget de op eller rev de ned, våre gjerninger —?

Spørsmålet er alvårlig — alvårligst for vi katolikker som tror og bekjenner, at det er på frukten at treet kjennes og at den frukt som kreves av oss er „frukten til helliggjørelse“, som denne søndags epistel taler om. Ti da vet vi også, at det er en illusjon når vi tror å kunne greie oss med å si et Herre, Herre —! høilydt for menneskenes ører. Vi kan narre menneskene — ja, vi kan narre oss selv med dette — men vi kan aldri narre den Gud som „ser i lønndom“. Og gripes vi først av denne tanke i hele dens ufattelige men meget merkbare dyptborende kraft, da vil vi også få erkjenne hvor svert lite av det vi gjorde var „min Faders vilje“, svert meget av det var inspirert av *vår* vilje til å være øientjenere, og at vårt Herre, Herre —! i virkeligheten var fariseerens bønn i templet for alles øine.

Og kanskje for første gang stiger da et *mea culpa!* op fra vår sjels åndelige dyp, i hvis tempel vår bevissthet nu siår som toldereren med nedslagne øine. Vi lærer „Herrens frykt“ å kjenne — men har vi trått hen for ham på denne måte da erfarer vi også sann-

heten i dagens Graduale, hvori der synges „da skal vårt åsyn ikke beskjemmes“.

Ti da har vi lært, har latt oss oplyse — og den ild, vi er blitt kastet i, fordi vi ikke bar gode frukter i Herrens øine, blir en skjærsild som lyser oss frem og „frier oss fra våre feil og fører oss til det som er rett“.

La oss da be: O Herre — gi oss å tjene *Dig* ikke i ord alene men i kraft —!

La oss da be: O Herre — vis oss veien til det rike, du har skapt vår sjel til å være for dig og gi oss borgerrett *der*, så alt vårt arbeide går ut fra det til *Din* ære og våre *medmennesker* gagn —!

La oss da be: O Herre — du „hvis forsyn aldri tar feil i sin styrelse“, gi oss tålmodighet til å bestå de prøvelser, som vanskelige tider er for oss etter din mening og hvis oss nådig, at *alt* kan være oss til gagn!

Amen.

Herre, Kirken lider ille -

Herre, Kirken lider ille,
voldsmenn tærer på dens tarv.
Jesus Kristus, frelsens kilde,
kom og vakt Din rike arv!
Ulven dine får vil myrde.
mangt et lam har faret vill.
Søk det op, Du gode hyrde
ta i favn den dyre byrde,
varm det ved Ditt hjertes ild!

Er der blevet mange hjerne
Herre, hør vårt hjertes rop:
at igjen de ett må vorde,
kallte til det samme håp.
Saml de mange spredte flokke,
saml dem i Din Faders bo.
La ei verdens kløkt dem lokke,
la ei verdens tvil dem rokke
fra den jevne barnetro.

Herre, styrk Din Kirkes hoved
i hans kamp for hellig rett,
stå ham bi som selv Du loved,
gjør hans tunge gjerning lett!
Når han trotser fiendens harme,
gjør ham da i striden sterk,
Når han åpner sine arme,
kaller mildt med hjertevarme,
legg din nåde i hans verk.

Hil Maria, full av nåde!
Gud er med Dig allen stund.
Be for oss i all vår våde
at vi står på klippegrunn.
Hellig Josef, o ta vare
på vår Frelsers efterslekt!
Herrens lyse helgenskare,
be for Kirken i dens fare
at dens sår må vorde lekt!

Pris skje Gud, vår kjære Fader!
Pris Gud Sønn og Helligånd!
All dri Du Ditt folk forlater,
all dri slipper oss Din hånd.
Er enn nattens skygger sorte,
trygt vi stole kan på Dig:
all dri er Du fra oss borte,
all dri ville helveds porte
bak Din Kirke lukke sig.

(H. Kejser)

Katolisismen og protestantismen i det nye Tyskland.

I ytre henseende gjør der sig i øieblikket *to* retninger gjeldende innenfor protestantenes rekke i Tyskland. Den ene, hvis leder er Bodelschwingh, krever organisatorisk og dogmatisk uavhengighet av staten, den annen, under Müllers ledelse en sterk tilnærming av kirken til staten som næsten har karakter av en assimilasjonsprocess. Men disse foreteelser er ikke opstått av begivenheternes ytre trykk selv om de har sin store andel deri — det er selve protestantismen som gjennomgår en indre forvandling av uoverskuelig betydning. Selve begivenhetenes ytre trykk viser dette — viser først og fremst hvor protestantismen mangler indre fasthet.

Siden Luther bevisst og villet forbannt religionen med stat og politikk er protestantene tvunget til å være med i alle de politiske omveltninger — ikke alene i det ytre gjennom forfølgelser og kulturkampe men i sitt væsens kjerne.

Og det ikke blott organisatorisk men også dogmatisk, hvad der aldri har vært tilfelle med katolisismen i århundredenes løp. Ingen nokkså kirkefiendtlig revolusjon kunde rokke ved dens innhold — det var alltid det samme og enn ikke spørsmålet om en nyorganisering forelå noen gang.

Man behøver ikke nye beviser på at Cæsarpapisme og Statskirke alltid har ført til kirken og religionens mén — vi har nokk i historiens beretninger om de greske og romerske keisere og de tyske i middelalderen helt frem til det nyeste: den russiske zarkirkes sammenbrudd overfor bolsjevismen.

Men den tyske protestantisme føier sitt vidnesbyrd til historiens — så klart at alene det skulde være nok til å forklare hvorfor katolisismen fører sin gigantiske kamp mot all statsoverherredømme på kirken og religionens område. Selv når kirke og pave beskyldes for å ville tilrive *sig* all makt og kun tenker på å tilfredsstille sin egen herskesyke, fortsettes denne kamp, for den har alltid reddet kristendommens idé — hvad den tyske protestantismes sammenbrudd viser.

For dennes nye form for Nasjonalkirke, den ånd som denne utspringer av, er så uprotestantisk som vel mulig. Den er en direkte fornektelse av alle protestantiske grunnsetninger — som først og fremst bygger på den absolutte individualisme og er alt annet enn autoritativ og dogmatisk.

De 29 fraksjoner og de talløse helt autorativløse småsekter taler sitt tydelige sprog om dette. Et forsøk på å danne en Nasjonalkirke med hjerakisk inndeling og enslydende bekjennelse er derfor i sig selv en stilltiende dom over protestantismen og en avvisen av dens vesentligste bestandel. Den nasjonal-sosialistiske kirkereform er derfor på mange måter en protest mot Luther og hans verk.

Og derved opgir protestantismen sig selv til fordel for staten — for det er så langt fra at dens underleggelse av en autoritet betyr noen tilnærming til katolsk tankegang. For dens autoritet er ikke den

religiøse men et mittpunkt, som den søker sig utenfor sig selv og hvorved den derfor helt taper likevekten. Den får en kommando-autoritet over sig, ikke en lære-autoritet. Og uten denne læreautoritet er det umulig å komme til noen lære-enhet. Heri ligger protestantismens sykdom, som merkes av den selv som en uhyggelig avmaktfølelse, som en svakhet — derfra trangen til en autoritet, en enhet.

En slik finnes kirkelig sett kun ett sted: Rom og Paven. Her tør protestantismen ikke søke hen til, for da blev den jo katolsk — altså velger den den nasjonalsosialistiske stat og Hitler, og ofrer sin uavhengighet, sin kirkelighet og til og med sitt preg av å være en åpenbaringsreligion. For ikke å bli katolsk foretrekker den å bli ukristelig — og dette er den tragedie som rammer alle samfund som skiller sig av med den katolske Kirkes guddommelige, overnasjonale, organisatoriske og dogmatiske autoritet. Forbindelsen med staten betyr alltid deres undergang, kristelig sett, for som nu i Tyskland blir staten til avgud sammen med rasen — protestantismen blir gammel-germansk hedenskap i denne form. Men der reiser sig sterke motkrefter blandt protestantene selv og det er å håpe, at katolikken Hitler ennå har så meget kristelig instinkt i behold, at han vil vike tilbake for de siste konsekvenser av den begynte utvikling.

Ennå er katolisismen den eneste makt som ikke har gjort knefall for nasjonalismen — og man kan enda tilføie: som den frykter. Dette er ikke til å benekte — fordi motstanden navnlig ligger på det åndelige og kirkelige område. Og uten tvil er den katolske Kirke i Tyskland, skjønt dens tilhengere er i mindretall, kallet til å yde det tyske folk den største tenkelige tjeneste: å forhindre det fra å bli en slave med staten som avgud, og redde kristendommen ved det. Også den protestantiske. For mens protestantismens dominerende retning bevisst gikk i forbindelse med staten, proklamerte katolisismen skarpt sin egenhet og selvstendighet.

Det forhindret ikke at også den anerkjenner det verdifulle i den nye stat og lover det sitt medarbeiderskap — kun anerkjenner den bare autoritet og nasjonal bevissthet så lenge disse lar sig forene med menneskeverdi og frihet. Men denne frihet står nu på spill i Tyskland: den politiske og kirkelige frihet, tale- og pressefriheten. Og denne frihet forsvarer katolisismen nu med verdighet.

Den utslynger sitt: „Det er Dig ikke tillatt —!“ mot alle undertrykkere og tyranner. Og vel er centrumspartiet rammet, men dermed ikke den katolske Kirke. Denne kan trues med en kulturkamp, men allikevel aldri bli rystet i sin organisasjon og sin lære, som den statsbundne protestantisme.

Og hvad nu? Det er et vanskelig spørsmål for de tyske katolikker som føler ansvaret ved at de som skal kjempe for kirken selv må være gjennomglødet av en levende tro som må være så klippefast som Kirken selv, og som ikke må mangle bekjennermot. Slike be-

kjennere må katolisismen ha nu, om den ikke skal tape sin betydning for det tyske folk. Konfessionelle partier er aldri overflødige — man ser det i Frankrike, hvor katolikker tross all sin aksjonsdyktighet mangler innflytelse i det offentlige liv, fordi de mangler en samlet representasjon i senatet.

I Spania har man våget å rive kirken og skolene fra det katolske folk, fordi man manglet et sterkt katolsk parti til å beskytte det.

I Tyskland har statsmakten allerede brutt inn i den evangeliske kirke — måtte det med Vatikanet inngåtte konkordat vise sig å ha velsignelsesrike virkninger for katolisismens store og hellige sak.

Hvorfor har vi to mål i Norge?

At far min kunde gjera
det gilde han hev gjort
og fram i livet bera
so mykje gjævt og stort
det var fra dag til annan
for meg so god ei stød:
Stor arv det er for mannen,
av godtfolk vera fødd.

Min store fader døydde.
— Sjå det me alle må. —
Og arven burt dei øyddde.
Men sumt eg att' kann få.
Her gjeng eg stundom sliten,
og leitar etter ord!
Kanskje eg er so liten,
for det han var so stor?

De fleste av «St. Olav»s lesere kjenner nok dette diktet av Vinje, *Fedraminne*, og det er vel ikke bare tanker på mål og målformer som stiger frem med disse ordene. Vi vet det var en rik tid i landet en gang, at Hellig-Olav talte til nordmenn om Hvitekrist på folkemålet, at sagaen om ham er skrevet på det gamle norske mål, og at *det* hadde ord for tanker og lengsler som er evige i menneskehjarter.

Og det målet døde ikke ut, det utviklet sig. Det kløvde sig i dialekter, som tales den dag i dag i vårt land. Men det mistet den støe et skriftmål er. Da boktrykkerkunsten gikk sin seiersgang over kulturlandene, nådde den foreløpig bare til Danmark. Og vår politiske utvikling hadde ført til at vi var kommet under dansk velde. Fra Danmark kom de første trykksaker hit til landet, på dansk mål. Slik blev dansken offisielt mål i Norge, samstundes med at en dansk riksdag innførte «reformasjonen» i Norge. Det danske skriftmålet utviklet sig på norsk jord, og har vært bokmålet til de siste tider. Ingen kalte det norsk før vi fikk bruk for et ord som skulde bety: ikke svensk.

Da grunnloven skulde ha sine forandringer efterat vi hadde måttet gå med på foreningen med Sverige, fikk

den en § 33, som nu forlengst er forsvunnet. Den lød slik: «Alle Forestillinger om norske Sager, saavel som de Expeditioner, som i Anledning deraf ske, forfattes i det norske Sprog». Det var ikke lett å lage den paragrafen. Vi hadde ikke noe norsk skriftmål. Slik kom det falsum inn i vår historie som fikk folk til å tro at Norge hadde sprog sammen med Danmark.

Vi vet nu at ikke en gang i byene har talesproget noensinne vært dansk. For et mål er ikke bare ordbok og grammatikk. Det er lyd og rytme, og de ting blev aldri dansk. En tysk filolog hevdet en gang at Ibsens sprog var dansk, for han hadde lært sig til å lese det med en dansk grammatikk og en dansk ordbok. Vel, lese Ibsen stille for sig selv, kan en på den vis. Men lese Ibsens dramaer høit på det grunnlag kan ingen utlending.

Norsk skriftmål fikk vi først igjen av Ivar Aasen. Det fins ennu folk som tror at det var et slag romantikk som drev Aasen til dette arbeid. Det er helt feilaktig. Ivar Aasen hadde sett og hørt at det danske skriftmålet var et fremmed mål for norske bønder som var vokset op med god norsk dialekt. De fikk ikke sine tanker frem i det målet. Enten de knøtet bokmål som var et fremmed mål for dem selv, eller de talte sitt eget målføre som var fremmed for byfolket i Stortinget, blev de stående utenfor. Det var fordi han vilde gi norske bønder med rot i gammelt norsk mål muligheten for å være med i ordskiftet i Storting og offentlige diskusjoner andre steder at man gav oss et skriftmål med rot i gammelnorsken.

Så kom striden. Vi vilde ikke vært nordmenn om den ikke var kommet. Men den har ikke vært til skade for landet. Tvertimot — den har klarnet begrepene og satt fart i opnorsking av norsk-dansken og. Vi står jo idag der at Ibsens sprog kjennes nokså unorsk i våre skoler. Den setningsbygning, som vi fikk fra Danmark, hadde meget tysk i sig, til og med dårlig tysk, fordi det var et sterkt latinsk innslag, eftersom meget av det var oversatt fra latin. I Tyskland strir de den dag idag mot ugermansk setningsbygning.

Den som vil se, ser nu godt hvor det bærer hen med målet i vårt land. Det er hjem vi må. Stort sett er vi vel nu ikke uenige om annet enn farten. En fullgod nynorsk omsetning av en gammel saga har mer enn 90 pct. av ord som også fins i vårt gamle mål, det Olav bygde op vår kirke med. Det ene efter det andre av lånord og endinger og forstavelser fra dansketiden faller nu også i «bokmålet», så det kan ikke vare så svært lenge før vi har ett norsk mål som høver for alle nordmenn. Og den dag vi står der, kan vi synge med Lars Eskeland:

Hjarta si harpa er målet åt mor,
strengjene livet hev spunne,
ja, kvar ein streng er ei livståg av ord
alle av hjarta hev runne.
Harpa me fram att til samsongen stor heve funne.

Antonie Tiberg.

Hvis man sier: — — —

så svar: — — —

Livet, menneskene sier meget til oss mens vi vandrer her på jorden.

Godt og ondt, vakkert og stygt, oppbyggende og nedrivende — stemmer taler alltid til oss. Bebreider, råder, belærer — alt, tenor, baryton. Der synges fra gresset og busken, fra trærnes topp og fra blomstenes rot.

Livet og menneskene taler — svar!

Hvad skal vi svare?

Efter hvad der sies!

Hvis man sier: — — —

så svar: „allikevel!“

Hvis man sier, vennlig og tilsynelatende interessert: „Men stakkars venn — hvis Du vil være så from, så hengiven Guds sak på jorden, så vil Du bli helt alene! Her i verden vil man finne Dig latterlig, besynderlig, overspent“ — så svar: „allikevel!“

Hvis man sier: „Pass Dig! Jo mere Du gir dess mere vil man forlange av Dig — uten stans. Du vil bli opslukt, knust, slave av alle — aldri herre over Din tid og Dig selv!“ Så svar: „allikevel!“

Hvis man sier: „Men ingen gjør som Du! Se på andre: de lever ikke slik, men de er lykkelige, gode, aktede.“ Så svar: „allikevel!“

Hvis man sier: — — —

så svar: „Ja!“

Hvis man sier: „Respekterer Du virkelig Index? Lar Du andre bestemme hvad Du kan lese? Tror Du virkelig at en bok kan skade den, som er god og klok og ren?“ Så svar: „Ja!“

Hvis man sier: „Vil Du virkelig avlegge regnskap for en prest? Kan skrifte hjelpe, føre, bevare Dig?“ Så svar: „Ja!“

Hvis man sier: „Du faster! Tror Du at dette ytre har betydning for oss av 1933 som for de av 1033?“ Så svar: „Ja!“

Hvis man sier: „Tror Du ennu på rene hjerter, ren ungdom? Tror Du på en første kjærlighet som også er den siste, den eneste? Tror Du på kyskheter som en mulighet?“ Så svar: „Ja!“

Hvis man sier: Er måteholdenhet et ord med mening i for Dig? I vennskap, gleder, hjemme og ute, alltid og overalt? Så svar: „Ja!“

Hvis man sier: „Tror Du at regelmessig kommunion er gagnlig og nødvendig for Ditt liv?“ Så svar: „Ja!“

Hvis man sier: — — —

så svar: „Her er jeg!“

Hvis man sier: „Mitt barn, mitt barn — stans nu på denne vei og kom til mig — gå med mig til Damaskus!“ Så svar: „Her er jeg!“

Hvis en gammel, svak og syk fattig sier: „Hjelp mig nu i min nød!“ Så svar: „Her er jeg!“

Hvis gjennom bønn en stemme sier: „Der er så megen sorg, så mange tårer — hvem vil vel lindre smerten?“ Så svar: „Her er jeg!“

Hvis en dag en mor, en far, en slektning vender i trang til kjærlighet sitt ansikt mot Dig og sier — — nei, sier intet — allikevel så svar: „Her er jeg!“

Hvis Guds stemme sier: „Høsten er stor, men arbeiderne få!“ Så svar: „Her er jeg!“

Hvis Kristus i sitt Tabernakel sier: „Jeg venter Dig.“ Så svar: „Her er jeg!“

Hvis Idealet sier i den kolde vinternatt: „Min vei går opad, vil Du følge mig?“ Så svar: „Her er jeg!“

Og hvis om kvelden Herren sier: „Kom hjem til mig — I alle, som har elsket mig!“ Så svar: „Her er jeg!“

De ti Guds bud og vår tid.

Ennu er de ti Guds bud fundamentet for alt offentlig og privat liv — de har sin fulle gyldighet nu som før da de blev gitt og samfundslivet søkte sin norm i dem. —

„Jeg er Herren Din Gud og Du skal ikke ha fremmede guder ved siden av mig“ — nei, hverken pengenes gylne kalv eller et politisk partis idéer om statsvelde!

„Du skal ikke ta Herren, Din Guds navn forfengelig“ — ja, Du må kun forbinde Din sak med Gud og føre den i hans navn, hvis den er god og ærlig. Har ikke manganen kapitalist sagt: „Herre, Herre!“ til religionen og ment sin pengepung!

„Du skal holde hviledagen hellig“ — altså ikke bare om søndagen opfylle Dine kirkelige plikter, men la *hele* Ditt liv være en gudstjeneste, så at ikke bare den enkelte, men hele menigheten, ikke kun Kirken, men også staten må forherlige Gud. Gud er den øverste lov, ikke sosialøkonomien, samfundsklassen eller rasen, som alt har sin værdi, men kun som trinn opover mot det høyeste gode.

„Du skal ære Din far og Din mor“ — dette er grunnlaget for all autoritet på jorden, ti lyder barn ikke sine foreldre, da vil de også nekte øvrigheten lydighet. Autoriteten tilhører Gud, og han meddeler den til all av ham innsatt øvrighet. Førertanken er stor og skjønn, men ikke alltid får menneskene mønsterverdige førere. Og hvis samfundet ikke på slike tider når det mangler virkelige førere, skal gå til grunne, må det bygges på noget annet, og det er nettop Guds *egen* autoritet.

„Du skal ikke slå ihjel“ — ti som Paulus sier: det er evigheten som har fått sverdet i hånd. Den alene tør dømme og straffe — den alene fører an for å forsvare nasjonen. Men griper en privatmann til sverd eller dolk eller svøpe, er det mord eller mishandling — også i vår tid.

„Du skal ikke bedrive hor og ikke begjære din næstes hustru“ — med dette bud begynner all kamp mot smusset og skjennslen i verden — det smuss og denne skjennsel der er som vrangsidene av den ære vi

skal vise den kristne familie. Går ekteskapet til grunne, går folket til grunne, går kirkelivet og statsordenen til grunne. Derfor er der ingen bedre måte å bekrefte og bevise sitt kristne og nasjonale sinnelag enn ved å føre et udadelig ekteskapelig liv og fjerne ute i offentligheten alt det som vil legge mennesker hindringer i veien for dette. Ut fra dette er det en selvfølge at man må skaffe levevilkår som begunstiger familie-stiftelse.

„Du skal ikke stjele og ikke begjære din næstes hus, aker eller noe som hører ham til“ — dette bud er det sikreste grunnlag for alt økonomisk og sosialt samliv og hvis alle vilde bygge på dette bud, vilde der ikke finnes korrupsjon. Man skal ikke bare hefte sig og laste de fattiges begjærighet etter å få del i andres goder — først og fremst skal de besittende vite at man ikke må misbruke sin eiendom ved gjennom sine penge el. l. å tilrive sig makt i staten og ved å samle kjempeformuer på enkelte hender mens fortvilelse brer sig over hele jorden. På alt vi eier har Gud lagt rettferdighetens og kjærlighetens hypotek og hvem som ikke innløser det i dette liv må gjøre regnskap for det i neste.

„Du skal ikke si falsk vidnesbyrd imot Din næste“ — baktalelse, sladder, hyklen — hvor ofte har ikke disse onde makter blandet sig inn i en menighets fromhetsliv og ødelagt det! Den tunge på hvilken den hellige Hostie har hvilt, taler like efter ukjærlig om næsten.

Til Stiklestad!

St. Olavs fest faller i år på en lørdag — det er altså en lørdag vi skal dra i pilgrimsferd til Stiklestad. Denne ukedag er visst ubeleilig for nogen, men passer særdeles godt for andre. Vi venter ikke stor tilslutning. Det er jo i 1934, når festen faller på en søndag, at det skal være stor pilgrimsferd med biskop *Mangers* i spissen — håper vi. Men alle som kan og vil være med, er hjertelig velkommen i år også. Og de som gjerne vilde være med, men ikke har anledning, må forene sig med oss i ånden. Vi inneslutter dem alle sammen i vår bønn, især når de anmelder sig. Vi håper at der skal være en firti pilgrimer, men at de representerer to tusen.

P. Toll.

Sogneprest til St. Olav, Trondheim.

Per Skansen, fransk lektor.

Ved Universitetet i Poitiers har nettop vår trosfelle den unge norske filolog Per Skansen med glans bestått den franske lektor-eksamen (License ès Lettres) som gir adgang til å undervise ved franske gymnasier.

Det er jo ikke så få nordmenn som år om annet studerer ved Poitiers's navngjetne universitet, men Skansen er hittil den eneste nordmann som har tatt lektor-eksamen der. Hans fag var engelsk (hovedfag), fransk, latin og tysk (bifag).

Per Skansen, som forøvrig også her i Norge har fått et kjent navn ved interessante historiske opsett i norske blader og tidsskrifter, har under sitt årelange opphold i Frankrike bidradd meget til å sprede kjennskapet til norsk litteratur, historie og kunst. Han har således vært en skattet medarbeider i det lærde og ansette tidsskrift „Etudes“ og — ved siden av selvstendige arbeider — oversatt adskillig av norsk periodisk litteratur.

Dokortitlen til en mor.

En amerikanerinne, fru Othilie Compton fikk for nylig doktorgraden honoris causa ved universitetet i Oxford, Ohio. I dette er der i og for sig intet merkelig — men det bemerkelsesverdige i dette tilfelle er *begrunnelsen*, for fru Othilie Compton fikk denne anerkjennelse for „sitt mønstergyldige liv som familiemor“.

I den henne overrakte æresutnevning heter det: „fru doktor Othilie Compton, nu 74 år gammel, har alltid bragt de største ofre for å kunne opdra sine barn og sikre deres fremtid og har derved vært et slikt eksempel og gjort slik ære på sitt kjønn at hun står som et mønster for all pliktopyllesse mot Gud og samfundet. Følgen er, at hennes eldste sønn idag er president for Massachusetts teknologiske institut i Boston — en annen sønn er professor i fysikk ved universitet i Chicago og har allerede fått Nobelprisen — en tredje er en høistående juridisk embedsmann i Washington og hennes eneste datter er en utmerket ektefelle for forstanderen for Ewind-college i Allahabad, mr. Charles Rise“.

Til en intervjuer uttalte fru Compton at hun betraktet det å være mor som det høieste i verden fordi det vel medførte det største ansvar, men også var det, hvorved man kunde gjøre mest ære på Gud.

Å lette sitt hjerte —

Kjenner vi ikke alle det menneske, som alltid og til alle skal «lette sitt hjerte» — d. v. s. alltid og til alle klage over at det ikke blir «forstått», at dets gode hensikter blir krysset, at man overalt legger det hindringer i veien, baktaler det og sladrer om det, at det alltid blir filsidesatt og behandlet med mistillit?

Og det rare er, at når et slikt menneske rett har fått lettet sig, synes det på en merkelig måte å ha funnet trøst.

Treffer imidlertid en slik type på en sjelesørger, som forsøker å si hvad Frelseren vilde si om å bære sitt kors og ikke legge kors på andre, kan man være sikker på at bemeldte hjerte ikke vil bli lettet ennu en gang for ham. — Hvorfor?

Fordi egenkjærligheten, som elsker å utmale tilføiede krenkelser, hos ham ikke vil finne noen næring. Ti de fleste av de som betrakter sig selv som offerlam, som uforståtte, som tilsidesatte, er ikke annet enn egoister, som ønsker å beherske sine omgivelser ved sine stadige klagehyl. Og hvis omgivelsene ikke finner sig i det, er de fornærmet, såret og opgitte.

Den lidelse, som de beklager sig over, er ofte bare en dekorasjon. Hvis de skulde undvære den, og ikke hadde noe å beklage sig over, vilde de føle at de manglet noe og først for alvor bli ulykkelige.

Det er simpelthen en slags hysteri de lider av. De har glemt, at kristendommen er det *glade* budskap og at det å være god er det samme som «å være glad», «som bedrøvede dog glade».

Måten å bære lidelser på er kjennetegnet på en *virkelig* kristen, en virkelig *Kristi disippel* kjenner ikke til å *beklage sig selv og bebreide andre* — — —.

Fra Vikariatet.

De personer som kan og vil vinne jubileumsavlaten herhjemme (se „St. Olav“ 30. mars iår) må for vårt Vikariats vedkommende opfylle følgende betingelser:

1. Verdig motta botens og altrets sakrament (foruten det pliktmessige årlige skriftemål og den pliktmessige påsekommunion).
2. Besøke (foruten den pliktmessige søndagsmesse) på tre forskjellige dager stedets sognekirke eller offentlige kapell og be hver gang minst 6 Fader-vår, 6 Hil Dig Maria og 6 Ære være Faderen for Kirkens anliggender efter den hl. Faders mening. I Oslo må disse besøk gjøres en gang i St. Olavs-en gang i St. Halvards- og en gang i St. Dominikus's kirke.
3. Holde en dags faste eller istedenfor gi efter eget skjønn en almisse til kirken, som kan gis for ordenshus av forstanderinnen i alle søstres navn. Kan man hverken faste eller gi almisse skal man istedenfor be *hele* rosenkransen — d. v. s. både den glædefulle, den smertefulle og den herlighetsfulle.

Jubileumsavlaten kan vinnes så ofte ovennevnte betingelser oppfylles.

+ *Iac. Mangers*

Ap. V.k. biskop av Selja.

Pastor Swietlieks grab.

Efterkomne gaver:

J. M., Bergen kr.	5,00
N. N., Bergen »	5,00
Tils. kr.	10,00

Herhjemme: —

OSLO. St. Elisabethkongregasjonens medlemmer med barn var forrige mandag på tur til kongregasjonens avholdte kasserer fru Pettersen i Nittedal. Mange modre med store og små barn reiste allerede kl. 10.15 og tilbragte en herlig fridag. Måltidene servertes ute i haven, hvor man stadig falt i beundring over alle de skjønne blomster, ja her blomstrer endog Tyrols berømte Edelweiss. Fru Hansen var utrettelig i sin omsorg for oss, og til alles store glede innfant også Mère Margrethe-Marie og Str. Louise Emma sig om eftermiddagen. Først kl. 9 reiste man hjem igjen, hjertelig takknemlig mot herr og fru Pettersen for den deilige fridag. Arabella.

OSLO. «Hus og Have» er utkommet med et nytt hefte og fortsetter i dette sin suksess som en god, hjemlig venn, som gjerne vil lære oss med små midler å få det koselig. Nye tiltalende farveforslag til de forskjellige beboelsesrum setter ens fantasi i bevegelse, og de er samtidig understøttet av tiltalende annonser for norske varer som ved sin prisbillighet også setter hendene i bevegelse.

SYLLING. Søndag den 9. juli har pastor Riesterer, søstrene og de mange katolikker som var tilstede, avholdt en offentlig og høitidelig soningsandakt i St. Halvards kapell for den vanhel-ligelse veikorsset var utsatt for, og der blev gjort avbikt til Jesu hellige Hjerter for alle de krenkelser som blir tilføiet Ham både av katolikker og protestanter. C. R.

STAVANGER. Søndag den 2. juli feiret St. Svithuns menighet sin patronatsfest på en aldeles enestående måte. Efter den festlige høitid i den lille men stemningsfulle kirke, møtte menigheten samt kjente og venner til fellestur. En motorbåt gjorde samværet så hyggelig som vel mulig, mens den vugget oss den halvannen times sjøvei til Ulsteinklostret. Været var så passelig godt at man slapp sjøsyken. Turens mål, det gamle Ulsteinklostrets ruiner, skuffet vel ingen. En av deltagerne gledet oss med nogen interessante historiske opplysninger. — Klostret skal være bygget i det 13. århundre og bebodd av munkar som samtidig besørget gudstjenesten ved Stavangers domkirke. Halvdelen av den forhenværende kirke er restaurert og er fremdeles i bruk. Efter å ha sett oss omkring i ruinenes forskjellige rum, samledes vi på sogneprestens ønske i den urestaurerte del av klosterkirken. Pastor van der Burg holdt en gripende tale, bygget på den 101. Davids salme, hvor særlig teksten: Herre, forbarm dig over Sion — timen er kommet, ti dine tjenere har funnet behag i dets stener — passet utmerket, når man tenker på hvor pietetsfullt vårt lands gamle bygninger blir restaurert. Efter talen sang nogen av menighetens sangkor en tostenmig Kyrie og Gloria, antagelig første gang på dette sted efter reformasjonen. Resten av dagen tilbragtes med lek og hyggelig samvær. Før avreisen klatret nogen op i tårnet og ringte til engelens hilsen, som blev bedt med særlig andakt. Da man efter litt regn og sjøgang skiltes på kaien, var alle uten undtagelse enige om at turen hadde vært vellykket i alle deler. N.

HAMMERFEST. For en gangs skyld en liten hilsen fra Hammerfest også. Vi har her i St. Mikael's menighet i den senere tid hatt et par sjeldne begivenheter, som jeg synes fortjener å komme i «St. Olav». 2. pinsedag mottok 3 av menigheten, 2 barn og 1 voksen, den høitidelige første kommunion, efter

først å ha bekreftet sin dåpspakt for pater Gørres. Trefoldighetssøndag var superior pater Starke her og meddelte fermingens hl. sakrament til 6 av menighetens medlemmer, derav 4 barn i alderen 14—18 år og 2 voksne konvertitter. Kirken var omtrent helt full av for det meste anderledestroende. Høimessen celebrertes av pater Starke, som også holdt en gripende preken om fermingens sakrament. Et emne, som nok for de fleste av tilhørerne var et ukjent begrep. Etter messen fant den høitidelige handling sted. Fermingene knelte ved kommunionbenken, og gikk en efter en op til alteret, hvor de knelede mottok korstegnet med Chrisma. Etter velsignelsen blev «Fast skal min dåpspakt» sunget, og den har vel aldri lydt mere innderlig i St. Mikael's kirke enn da. — Om eftermiddagen var det andakt og superior talte da om Eukaristien. Kirken var godt besatt da også. Om aftenen samledes menigheten til en festlig tilstelning i skolelokalet. Pater Gørres ønsket superior pater Starke velkommen, hvorefter 3 småpiker fremsa et dikt og overrakte ham blomster. Superior talte for menigheten og fermingene. Så gikk man tilbords og lot kaffen og kakene smake. St. Elisabethsøstrene hadde all ære av sitt koselige arrangement. Pater Starke hadde lysbilledmaskin med, og fremviste en film fra Vatikanstaten og en film av Kristi legemsfestprosjesjoner fra forskjellige katolske land. Det var meget interessant, da de fleste av oss ikke hadde sett andre Kristi legemsfestprosjesjoner enn våre egne i kirken her, med ca. 15—20 deltagere. Den hyggelige fest avsluttedes ved 12-tiden. Dessverre var der et skår i festgleden. Vår sogneprest pater Büchelmeier var syk og lå på sykehuset. S.

— og derute:

MILANO. Med stor høitidelighet er grunnstenen til et hjem for de ved universitetet studerende blitt nedlagt. Bygningen er en gave fra katolikkene i Milano til rektor pater Gemelli i anledning hans prestejubileum.

ROMS KATAKOMBER. «Correspondenza» vil vite, at pave Pius XI akter å besøke katakombene. Etter hvad der forlyder i vatikanske kretser er der intet bestemt avgjort ennu, dog holder man det ikke for usannsynlig, da paven jo alltid har vist stor interesse for utforskningen av katakombene. Et besøk nu i jubileumsåret vil dessuten precisere den nye situasjon som er opstått ved at katakombene ved Lateranoverenskomsten er overgått helt til den hellige Stol.

ROM. St. Peter- og Paulus-dagen begav paven sig til St. Paul-patriark-kirken — for første gang siden 1868 feiredes en pontifikalmesse på dette sted i pavens nærvær. En uoverskuelig menneskemengde hadde innfunnet sig. Turen fra Vatikanet gjennom Rom foregikk atter i lukkede vogner og vakttjenesten i kirken og abbediet utførtes av den pavelige Sweitzer- og Nobel-garde, som tidlig om morgenen civile hadde begitt sig til kirken, og først i abbediet, som også ligger på Vatikanets grunn, iførte sig sine uniformer. Paven lot sig først forevise hele Benediktinerklosteret, hvor han i Tronsalen fikk sig overrakt en praktfull erindringsgave. Særlig interesse viste paven for den i biblioteket opbevarte Karoliner-bibel. Messen celebrertes av mgr. Rossi, den latinske patriark i Konstantinopel, og paven gav tilsist den apostoliske velsignelse.

AMERIKA. Biskopene i U. S. A. og kapitalismen. I en stor «Kommentar til den nuværende krise» uttaler biskopene i forvaltningskomiteen innenfor «National Catholic Welfare Conference» en skarp dom over kapitalismens utvekster. Hovedpunktene i dette dokument er, at samfundet kun kan reddes gjennom Kristus og Hans makt over sjelene. Pengene og ikke mennesket er nu alle tings mål, og det har ført til landets nuværende tragiske stilling. Adskillelsen av skolevesenet, politikken og industrien fra moral og religion, har bidratt sitt dertil. Rikdommer har ophobet sig på enkelte hender, mens den store mengde sulter, og man har nektet og hindret regjeringens og myndighetenes rett til å håndheve loven. Biskopene minner om pavens ord om rikdommens begrensning og forpliktelse og beklager den sterke beskatning, som særlig rammer de katolske skoler. Ut av individualismen har kommunismen utviklet sig. Skrivelsen har ved sin rolige og bestemte tone vakt stor oppmerksomhet.

AMERIKA. Katolsk tidsskrift for arbeidsløse. I New York utgis nu «The Catholic Worker», særlig beregnet på de arbeidsløse, både hvad nyheter, etterretninger og artikler angår.

HOLLAND. Ifølge meddelelse fra det hollandske Zentralbyro teller de katolske fagforbund nu 198 240 organiserte — en tilvekst i det siste år på 2096. Et betydelig centrum for hele den katolsk-sociale bevegelse er «Maresa», et av jesuitterpatrenes hus, som nu i disse dager har feiret sitt 25-års jubileum og i den tid avholdt 1864 exersitser med 100 000 deltagere. Ved jubileumsfesten tolket en grubearbeider i alle arbeidernes navn sin takk for «Maresa's velgjerninger, til biskopen av Roermond og husets ledelse forøvrig.

SPANIEN. Den katolske avis «El Debate», som ofte er blitt forfulgt av regjeringen for sin tapre holdning, og til tider endog forbudt, har i den senere tid fått så mange nye abonnenter, at man har måttet installere en moderne rotasjonsmaskine av siste og største størrelse, som i en time kan trykke og sammenlegge 60 000 numre à 48 sider. Overhodet er den katolske presse i Spanien i rivende utvikling — således blir første oplag av biskopens hyrdebrev allerede den første dag bortrevet i 300 000 eksemplarer og nu i mange millioner spredt ut over hele landet.

ROM. Kinesiske pilegrimer hos Paven. I anledning av de tre kinesiske biskopers konsekrasjon er en stor kinesisk valfart, både menn og kvinner, inntruffen i Rom. Kledt i sine praktfulle broderte drakter brakte de den hellige Fader kostbare kinesiske vaser og erindringer om den katolske misjons martyrer i Kina.

FRANKRIKE. Gjenopbyggelsen av de under krigen ødelagte franske kirker er snart ferdig. Ialt blev 2600 kirker ødelagt eller sterkt skadet — 670 kirker er gjenopbygget helt fra nytt av — inntil nu har det selskap som under kardinalene Verdiere og Binets ledelse blev dannet med dette formål anvendt 612 millioner francs til arbeidet.

AMERIKA. Den katolske presse i U. S. A. teller 9 dagblader, et 3-ukentlig, et 2-ukentlig, 113 ukeblader, 6 14-daglige troskrifter, 113 månedsblader, 13 annen hver måned, 31 kvartalsblader, 2 årbøker og en publikasjon som kommer annet hvert år — ialt utkommer 7 millioner eksemplarer av katolske periodiske pressesaker i en samlet katolsk befolkning på 21 millioner. Av denne periodiske presse kommer 223 ut på engelsk, 17 tysk, 16 polsk, tsjekkisk 10, fransk 10, italiensk og slovakisk hver med 6 o. s. v.